

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 31. maja 2021. godine
Br.ref.:RK1793/21

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI45/21

Podnosilac

Samedin Bytyqi

Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda
Rev. br. 264/2020 od 3. septembra 2020. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, Predsednik
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gerxhaliu-Krasniqi, sudija
Gresa Caka-Nimani, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzi Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Samedin Bytyqi iz Đakovice (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu [Rev. br. 264/2020] od 3. septembra 2020. godine Vrhovnog suda, koja je uručena podnosiocu zahteva dana 22 oktobra 2020 godine

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar ovog zahteva je ocena ustavnosti osporene presude, kojom podnosilac zahteva navodi povredu svojih prava zagarantovana članovima 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], 32. [Pravo na pravno sredstvo] i 102. [Opšta načela sudskog sistema] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), kao i članom 1. [Zaštita imovine] Protokola I i članovima 6. [Pravo na pravično suđenje] i 13. [Pravo na delotvorni pravni lek] Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP).
4. Podnosilac zahteva istovremeno traži od Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud) da uvede privremenu meru, da se *“onemogućí tužiocu realizovanje njegovog cilja protivzakonito, uzimajući naš novac protivzakonito”*.

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na stavovima 1 i 7, člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članu 47. [Individualni zahtevi] Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilima 32 [Podnošenje podnesaka i odgovora] i 59 [Vrste odluka] Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 26. februara 2021. godine, podnosilac zahteva je preko pošte podneo svoj zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
7. Dana 5. marta 2021. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Radomira Labana za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Bekim Sejdiu (predsedavajući), Remzije Istrefi-Peci i Nexhmi Rexhepi, članovi.
8. Dana 10. marta 2021. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i tražio od njega da popuni formular zahteva i podnese odluke redovnih sudova, dok je kopiju zahteva dostavio Vrhovnom sudu.

9. Istog datuma, Sud je dostavio dopis Osnovnom sudu u Đakovici (u daljem tekstu: Osnovni sud) i tražio od njih da dostave povratnicu koja dokazuje kada je podnosilac zahteva primio osporenu presudu Vrhovnog suda.
10. Dana 26. marta 2021. godine, podnosilac zahteva je podneo Sudu popunjeni formular zahteva, zajedno sa nekoliko drugih dokumenata.
11. Dana 19. aprila 2021. godine, Sud je po drugi put dostavio dopis Osnovnom sudu i ponovo tražio od njih da dostave povratnicu koja dokazuje kada je podnosilac zahteva primio osporenu presudu Vrhovnog suda.
12. Dana 20. aprila 2021. godine, Osnovni sud je dostavio Sudu povratnicu koja dokazuje da je podnosilac zahteva dana 22 oktobra 2020 godine primio osporenu presudu Vrhovnog suda.
13. Dana 20. maja 2021. godine, Veće za razmatranje je razmatralo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno je preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

14. Prema spisima predmeta, podnosilac zahteva je, presudom [P. br. 126/10] od 27. novembra 2012. godine Okružnog suda u Peći (u daljem tekstu: Okružni sud), oglašen krivim za krivično delo pronevere u vršenju službenih dužnosti iz člana 340. Krivičnog zakona Kosova (KZK) i osuđen na uslovnu kaznu zatvora u vremenskom trajanju od 1 (jedne) godine, jer je kao službeno lice oštetio budžet Kosova u iznosu od 50.000 (pedeset hiljada) nemačkih maraka (DM), zloupotrebljavajući ovlašćenja nad vozilima u svojstvu direktora Agencije, tako što je popunio je 106 relevantnih prijava za promenu deklaracije vozila, dajući lažne podatke i evidentirajući ih lažnim brojevima i primajući novac od građana, koji je potrošio za sebe i potrebe svoje porodice, umesto da taj novac uplati u kasu Carine Kosova (u daljem tekstu: Carina).
15. Neodređenog datuma, Carina je podnela tužbu Osnovnom sudu protiv podnosioca zahteva, tražeći od suda da obaveže tuženog da plati iznos od 25.000 (dvadeset pet hiljada) evra na ime štete nastale tokom vršenja službene dužnosti.
16. Dana 2. juna 2017. godine, Osnovni sud je, presudom [C. br. 142/13], usvojio u celosti tužbeni zahtev Carine i obavezao podnosioca zahteva da na ime naknade materijalne štete plati iznos od 25.564,59 evra (dvadeset pet hiljada petsto šezdeset četiri i pedeset devet centi), sa kamatom koje plaćaju poslovne banke na Kosovu na štedne uloge bez posebne namene oročene preko godinu dana, koja počinje da teče od 22.11.2016. godine pa nadalje do konačne isplate. Iznos od 25.564,59 evra je dosudio sud na osnovu veštačenja koje je sastavio veštak K.Q., koji je utvrdio da je zvanični odnos prilikom konverzije 1,00 evra u odnosu na jednu marku jednak 1.95583 DM, što znači da iznos od 50.000,00 DM prilikom konverzije u Evre iznosi 25.564,59 evra.

17. Neodređenog datuma, podnosilac zahteva je izjavio žalbu Apelacionom sudu na presudu [C. br. 142/13] od 2. juna 2017. godine Osnovnog suda, zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka, pogrešnog i nepotpunog utvrđivanja činjeničnog stanja, zbog pogrešne primene materijalnog prava, uz predlog da se osporena presuda ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na preispitivanje i presuđivanje.
18. Dana 12. februara 2020. godine, Apelacioni sud je, presudom [AC. br. 5101/2017], odbio, kao neosnovanu, žalbu podnosioca zahteva, dok je presudu Osnovnog suda C. br. 142/13 od 2. juna 2017. godine potvrdio.
19. Protiv presude [AC. br. 5101/2017] od 12. februara 2020. godine Apelacionog suda, podnosilac zahteva je izjavio reviziju Vrhovnom sudu, navodeći bitnu povredu odredaba parničnog postupka i pogrešnu primenu materijalnog prava, uz predlog da se presude dva suda ukinu i predmet vrati prvostepenom sudu na preispitivanje i presuđivanje.
20. Dana 3. septembra 2020. godine, Vrhovni sud je, presudom [Rev. br. 264/2020], odbio, kao neosnovanu, reviziju podnosioca zahteva izjavljenu na presudu Apelacionog suda.

Navodi podnosioca

21. Podnosilac zahteva osporava presudu [Rev. br. 264/2020] od 3. septembra 2020. godine Vrhovnog suda, navodeći da je ista doneta uz povredu njegovih osnovnih ljudskih prava i sloboda zagarantovana članovima 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], 32. [Pravo na pravno sredstvo] i 102. [Opšta načela sudskog sistema] Ustava, članom 1 Protokola I, kao i članovima 6. i 13. EKLJP-a.
22. Podnosilac zahteva navodi da su redovni sudovi preko donetih presuda izvršili proceduralnu povredu. On ističe da u obrazloženjima presuda nisu navedeni razlozi u vezi sa odlučnim činjenicama.
23. Podnosilac zahteva dalje navodi da (i) nije dobio poziv za ročište od redovnih sudova i stoga nije mogao da odgovori na tužbu; (ii) kada mu je suđeno pred Okružnim sudom, (krivični postupak koji nije predmet spora) uopšte nije postojao pravni osnov, ali mu je sudija tog slučaja rekao da prizna krivicu samo da bi se zatvorio slučaj, inače, sud nije imao činjenice i argumenate da ga osudi; (iii) ovaj događaj se dogodio pre oko 20 godina i smatra da je zastareo - zastarelost zahteva, zato što se radi o dugu od pre 20 godina.
24. Podnosilac zahteva traži od Suda da uvede privremenu meru, da se *“onemogućiti tužiocu realizovanje njegovog cilja protivzakonito, uzimajući naš novac protivzakonito”*.
25. Na kraju, podnosilac zahteva traži od Suda *„da ovu nepravdu koja mi je načinjena, eliminiše”* i poništi i proglasi *“protivustavnim”* presude redovnih sudova.

Ocena prihvatljivosti zahteva

26. Sud prvo ocenjuje da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, koji su utvrđeni Ustavom, propisani Zakonom i dalje predviđeni Poslovnikom.
27. U tom smislu, Sud se prvo poziva na stavove 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuju:

"1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".

28. Sud takođe ocenjuje da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, kao što su propisani u Zakonu. U tom smislu, Sud se prvo poziva na članove 47. [Individualni zahtevi], 48. [Tačnost podneska] i 49. [Rokovi] Zakona, koji propisuju:

Član 47. Zakona [Individualni zahtevi]

"1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva".

Član 48. Zakona [Tačnost podneska]

"Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode sumu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori".

Član 49. Zakona [Rokovi]

"Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku ...".

29. Sud se u početku poziva na datum uručivanja konačne odluke i datum podnošenja zahteva Sudu da bi ocenio da li je podnosilac zahteva podneo zahtev u propisanom roku od 4 (četiri) meseca.

30. S tim u vezi, Sud podseća da je poslednja odluka u slučaju podnosioca zahteva presuda [Rev. br. 264/2020] Vrhovnog suda od 3. septembra 2020. godine.
31. Na osnovu povratnice koju je Osnovni sud dostavo Sudu u svom odgovoru od 20. aprila 2021. godine, Sud primećuje da je podnosilac zahteva osporenu odluku primio 22. oktobra 2020. godine.
32. Sud podseća da period od 4 (četiri) meseca počinje da teče od datuma kada je podnosilac zahteva i/ili njegov ili njen zastupnik primio konačnu odluku ili imao dovoljno saznanja o konačnoj odluci redovnih sudova (vidi, odluku ESLJP-a: *Koç i Tosun protiv Turske*, br. 23852/04 od 13. novembra 2008. godine, vidi takođe predmet Suda KI12/20, podnositeljka zahteva: *Hamijete Dinarama-Daija* rešenje od 06. novembra 2020. godine, stav 38;).
33. Sud dalje primećuje da uručivanje konačne odluke redovnih sudova, koja je uručena podnosiocu zahteva, najbolje služi prilikom računanja perioda od 4 (četiri) meseca koji počinje da teče od datuma uručivanja kopije odluke (vidi, presudu ESLJP-a *Worm protiv Austrije*, br. (83/1996/702/894), od 29 avgusta 1997. godine, stav 33, vidi takođe predmet Suda KI12/20, citiran gore, stav 39).
34. Shodno tome, Sud smatra da je podnosilac zahteva osporenu odluku primio 22. oktobra 2020. godine, dok je zahtev Sudu dostavio poštom 26. februara 2021. godine, što znači da je zahtev podnosioca podnet van zakonskog propisanog roka.
35. Sud ponavlja da je svrha zakonskog roka od 4 (četiri) meseca, u skladu sa članom 49. Zakona i pravilom 39 (1) (c) Poslovnika, ta da promoviše pravnu sigurnost, obezbeđujući da se slučajevi koji pokreću ustavna pitanja razmatraju u razumnom roku i da se spreči da organi i druge zainteresovane strane budu u stanju neizvesnosti u dužem vremenskom periodu (vidi, presudu ESLJP-a: *Mocanu i drugi protiv Rumunije*, zahtevi br. (10865/09, 45886/07 i 32431/08) od 17 septembra 2014. godine, stav 258, vidi, takođe, presudu ESLJP-a *Lopes de Sousa Fernandes protiv Portugalije*, br. 56080/13, od 19 decembra 2017. godine, stav 129, vidi takođe predmet Suda KI53/18, podnosilac zahteva: *Hajri Ramadani*, rešenje o neprihvatljivosti od 06. decembra 2018. godine, stav 43).
36. Ovaj rok takođe omogućava potencijalom podnosiocu zahteva da razmotri da li želi da podnese zahtev i, ako želi, da odluči o konkretnim žalbama i argumentima koje treba da iznese i ujedno olakšava utvrđivanje činjenica u ovom slučaju, jer vremenom, svako drugo razmatranje otvorenih pitanja postaje problematično (vidi, presudu ESLJP-a: *Sabri Güneş protiv Turske*, zahtev br. 27396/06 od 29. juna 2012. godine, stav 39, vidi takođe predmet Suda KI12/20, citiran gore, stav 42).
37. Ovo pravilo naglašava vremenski rok za kontrolu koju vrši Sud i upozorava pojedince i državne organe na rok nakon kojeg takva kontrola nije više moguća (vidi, odluku ESLJP-a: *Walker protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, br. 34979/97, od 25. januara 2000. godine, vidi, i presudu ESLJP-a: *Sabri Güneş protiv Turske*, citiranu gore, stav 40, vidi takođe predmet Suda KI53/18, citiran gore, stav 45).
38. Stoga, Sud utvrđuje da zahtev podnosioca nije podnet u zakonskom roku koji je propisan članom 49. Zakona i pravilom 39 (1) (c) Poslovnika. Shodno tome, Sud

utvrđuje da je zahtev podnosioca neprihvatljiv, jer je podnet van propisanog zakonskog roka.

Ocena zahteva za privremenu meru

39. Sud primećuje da podnosilac zahteva takođe traži od Suda da uvede privremenu meru, kako bi se *“onemogući tužiocu realizovanje njegovog cilja protivzakonito, uzimajući naš novac protivzakonito”*.

40. Kako bi usvojio privremenu meru, u skladu sa pravilom 57 (5) Poslovnika, Sud treba da utvrdi sledeće:

“(5) Ukoliko strana koja zahteva privremene mere, nije predočila neophodno (dokaze) da to pokaže, Sud odbija zahtev za privremenu meru”.

41. Kao što je prethodno zaključeno, zahtev podnosioca je van roka, stoga Sud zaključuje da zahtev podnosioca zahteva za uvođenje privremene mere treba da se odbije.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud Republike Kosovo, u skladu sa članom 113.1 i 113.7 Ustava, članom 49. Zakona i pravilima 39 (1) (c) i 57 (5) Poslovnika, dana 20. maja 2021. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA ODBIJE zahtev za privremenu meru;
- III. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- IV. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona; i
- V. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Radomir Laban

Radomir Laban

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi

Arta Rama-Hajrizi